

Doon o dito, ganoon o ganito: isang paggalugad sa pananaw ng guro hinggil sa kanyang papel sa pagtuturo ng Akademikong Wikang Filipino sa antas tersyarya

Amur M. Mayor-Asuncion, Ed D^{1,2}

Allan B. de Guzman, Ph.D.²

¹*Colegio de San Juan de Letran*

²*University of Santo Tomas*

Abstrak:

Kaligiran at Layunin: Ang paglilinang ng akademikong wikang Filipino ang siyang pangunahing tunguhin ng kasalukuyang kurikulum sa Filipino sa antas tersyarya batay sa initias ng Komisyon ng Lalong Mataas na Edukasyon. Hindi na bago ang konseptong akademikong wika sa larangan ng edukasyong pangwika, partikular na sa Ingles bilang pangalawa at dayuhang wika. Binigyang -kahulugan ang akademikong wika bilang wikang may mataas na antas at nililinang sa mga mag-aaral upang magamit sa higit na matatayog na konsepto sa iba't ibang mga larangan at nilalaman. Kung kaya't para sa mga eksperto ng konseptong ito, ang maging guro ng akademikong wika ay ang pagiging isang guro rin ng nilalaman. Layunin ng pananaliksik na ito na matuklasan ang pananaw ng mga gurong-kalahok hinggil sa kanilang papel/gampanin bilang mga guro ng akademikong wika sa antas tersyarya.

Pamamaraan: Ang pamamaraang penemolohikal ang ginamit sa pananaliksik na ito. Pinagsama sa ganitong pamamaraan ang paglalarawan ng kalidad ng mga naisabuhay na karanasan (*lived experiences*) at ang paglalarawan ng kahulugan ng pagpapahayag o ekspresyon ng mga isinabuhay na karanasang ito. Ang mga kalahok ay kinabibilangan ng 17 guro mula sa tatlong paaralang tersyarya na kabilang sa Intramuros Consortium (Maynila). Kinapanayam ng mananaliksik ang bawat kalahok hinggil sa kanilang mga pananaw bilang mga guro ng akademikong wika at gayundin, ang kanilang mga pamamaraang ginagamit upang maisakatuparan ito. Ang bawat tugon ng kalahok ay ikinategorya at nginalanan batay sa mga lumenet na magkakaugnay na tema. Ang mga temang ito ang siyang inanalisa ng mananaliksik.

Correspondence: Amur M. Mayor-Asuncion, Ed D, University of Santo Tomas, Manila, Philippines

Email: amur.mayor.asuncion@gmail.com

Mga Kinasapitan at Pagtalakay: Apat na tema ang namayani sa lumabas na 32 makabuluhang pahayag mula sa 17 kalahok: (1) gampaning pragmatiko, (2) gampaning idealistiko, (3) gampaning sentimental at (4) gampaning personal. Tinalakay ang kaugnayan ng bawat isang tema sa mga natuklasan sa mga nakalipas na pag-aaral hinggil sa pagtuturo ng akademikong wika at ang implikasyon nito sa pagtatamo ng akademikong wika ng mga mag-aaral ng Filipino.

Kongklusyon: Lumitaw ang samu't saring gampanin ng mga guro ng wika batay sa kinalabasan ng pakikipanayam. Bagamat makatwiran ang mga nakikitang gampanin ng bawat guro ng Filipino, hindi rin maikakaila na may kakulangan sa pag-unawa sa tunay na konsepto ng akademikong wika ang mga gurong-kalahok. Halos ang lahat ay nakatuon sa pagtuturo ng Filipino bilang wika ng komunikasyon at bilang isang tungkuling panlipunan. Subalit hindi ganap na natukoy ang pagtuturo ng Filipino upang magamit ito sa pagtalakay ng higit ng matatayog na kaisipan.

Mga Susing Salita: *akademikong wika, Cognitive Academic Language Proficiency (CALP), Basic Interpersonal Cognitive Skills (BICS), Content-Based Instruction (Pagtuturo Batay sa Nilalaman), guro ng nilalaman (content), metalinggwistik na pag-aaral ng wika*

Panimula

Ang pagtuturo ng wika ay isang mahalagang bahagi ng anumang antas at sistema ng edukasyon sapagkat ang wika ang siyang nagiging behikulo at pamantayan ng isang mahusay na edukasyon. Simula sa pagtuntong ng isang batang mag-aaral sa paaralan, nagsisimula na ang kanyang pagtatamo ng wika o mga wikang makatutulong sa kanya sa kanyang personal at propesyunal na pag-unlad.

Sa larangan ng pagtuturo ng wika, nasagot na sa mga naunang pag-aaral ang uri ng wikang dapat maituro at malinang sa mga mag-aaral. Maliban pa sa pang-araw-araw na wika (*conversational language*) na ginagamit ng tao upang makasalamuha ang kanyang kapwa, mahalaga at kailangang pagtuunan ng higit na kaukulang pansin ang paglilinang at pagtatamo ng mga mag-aaral ng isang wikang magagamit hindi lamang sa kanyang pakikisalamuha, bagkus higit pa rito ay sa kanyang pakikipagtalakayan hinggil sa mga paksa sa iba't ibang larangan. Tinawag ito ni Jimm Cummins (1979) sa kanyang pag-aaral bilang Cognitive Academic Language Proficiency (CALP) o pagtatamo ng kahusayang kognitibo sa akademikong wika.

Sa larangan ng pagtuturo ng wikang Filipino sa antas tersyarya sa Pilipinas, iniatis ng Komisyon sa Lalong Mataas na Edukasyon (CHED Memo Order no. 30, 2004) na isulong ang pagtuturo ng Filipino, hindi lamang bilang isang sining ng komunikasyon na lumilinang sa apat na makrong kasanayan, kundi upang

magamit rin ang wikang Filipino bilang isang akademikong wika. Ito ay bilang tugon sa nakitang pangangailangang rebrisahin ang mga naunang kurikulum sa Filipino na maituon ang pokus ng pag-aaral ng Filipino hindi lamang bilang asignatura/kurso kundi bilang isang instrumento upang matuto ang mga mag-aaral ng higit na matatayog na kaalaman at magamit ang wikang ito sa mga iskolarling talakayan. Dagdag pa rito ni Espiritu (2005) , “kailangang makalaya ang Filipino sa limitadong tungkulin (nito) bilang wika ng nasyonalismo (upang) magamit ito sa iba pang intelektwal na (mga) gawain.”

Bunga nito, nagsimulang ipatupad ito sa mga kolehiyo at unibersidad sa pamamagitan ng pagrerebisa ng kanilang mga silabus at mga kagamitang panturo. Gayundin ay maraming aklat ang nalimbag na sumunod sa mga iminungkahing silabus ng CHED para sa tatlong kurso sa Filipino: (1) Filipino 1 - Komunikasyon sa Akademikong Wika, (2) Pagbasa at Pagsulat Tungo sa Pananaliksik, at (3) Masining na Pagpapahayag (Retorika). Sa ganang ito, makikita na ang bigat ng pagpapakilala sa konsepto ng akademikong wika ay nasa unang curso ng Filipino upang maitawid ito sa dalawang kasunod pa. At sa unang kursong ito, mariing iminungkahi noon ni Ramos (2005) na kailangang mabago rin ang mga dulong sa pagtuturo ng Filipino upang matamo ang katatasan sa akademikong wika. Sa pagkakataong ito, ayon sa kanya, marapat ibaling ang tuon sa metalinggwistik na pagtuturo ng wika. At sa dulong na ito, hindi lamang tatalakayin ang wikang Filipino bilang wikang pambansa, bilang GenEd course, bilang koda ng komunikasyon kundi higit pa rito, bilang akademikong wika.

Batay na rin sa mga naisagawang pag-aaral sa iba't ibang kolehiyo at unibersidad sa Pilipinas, natuklasan ang kahinaan ng lumang kurikulum sa Filipino. Maraming paksa ang may pag-uulit (overlap) mula sa mga paksa sa antas sekundarya. Isa pang suliranin ay ang negatibong atityud sa Filipino bilang asignatura at bilang bahagi ng kurikulum (Bulan, 2002; Mendoza, 2005; Antonio, 2006). Suliranin rin ang kawalan ng suporta mula sa mga administrador at pamunuan ng mga kolehiyo at unibersidad (Quinto, 1998; Cruz, 1994; Absalon, 1998; Antonio, 2006). At ang higit pa sa mga ito ay nakitang may mga gurong kulang sa kwalipikasyon para ituro ang Filipino (Espiritu, 2005; Cruz, 1994; Absalon, 1998). Kung kaya't mariing iminumungkahi ang pagpapaigting ng pagsasanay sa mga guro sa Filipino (Absalon, 1998; Espiritu, 2002; Estacio, 2002; Bulan, 2002; Dela Flor, 2004; Ibrahim, 2005, Antonio, 2006 at Mayor, 2007) at matatamo lamang ito sa pamamagitan ng pagsusulong ng kanilang pag-aaral sa antas gradwado at madalas na pagdalo sa mga pambansang seminar at palihan. Ang mga ito ay higit na matutugunan kung masisiguro ang suporta ng mga administrador at pamunuan ng mga paaralan (Cruz, 1994; Espiritu, 2002, Ibrahim, 2005 at Mayor, 2007).

Sa puntong ito, makikita ang malaking gampanin ng guro sa pagsusulong ng Filipino bilang isang akademikong wika. Upang maging matagumpay ito, mahalaga na maging handa ang mga guro sa mapanghamong papel na ito na nagtatakda sa kanila hindi lamang bilang guro ng balarila manapa ay bilang guro

ng nilalaman (content). Ang kahandaang ito ay magsisimula sa kanyang malinaw na persepsyon o pananaw ng kanyang papel sa paglilinang ng uri ng wikang lilinangin sa kanyang mga mag-aaral.

Bagamat may mga nauna nang mga pag-aaral hinggil sa mga pananaw ng guro hinggil sa pagtuturo gayundin mga pag-aaral hinggil sa pananaw ng guro sa pagtuturo ng Filipino, wala pang nagtangkang tumuklas ng pananaw ng guro hinggil sa kanyang tiyak na papel bilang guro ng akademikong wika. Gayundin ay wala pang umiiral na mga pag-aaral na nagpapakita ng malinaw na larawan ng kabatiran ng mga guro hinggil sa konsepto ng akademikong wika.

Ang pag-aaral na ito ay isang pagtatangkang galugarin ang sariling pananaw ng mga guro ng tatlong paaralang pangkolehiyo na kabilang sa Intramuros Consortium hinggil sa kanilang papel bilang mga tagapaglinang ng akademikong wikang Filipino. Bagamat ang konsepto ng akademikong wika ay hindi na bago sa mga guro ng wika (partikular na ang Ingles), sa larangan ng Filipino, yamang ang konsepto ay mula sa mga dayuhang eksperto, dayuhan rin ang dating ng konsepto.

At dahil sa ang pag-aaral ay nakatuon sa paggalugad sa pananaw ng mga guro hinggil sa kanyang papel bilang guro ng akademikong wika, ginamit rito ang pamaraang penomolohikal. Ipinakikita sa ganitong pamamaraang-pananaliksik ang larawan ng mga tiyak ng karanasan ng tao at ng kanyang mga pinagdaraanan. Nilayon ng ganitong pag-aaral na tuklasin ang katuturan ng mga pang-araw-araw na karanasan upang maisiwalat ang kahulugan ng pang-araw-araw na pag-iral ng bawat indibidwal (van Manen, 1990).

Sa pamamagitan ng pakikipanayam, tinuklas mula sa mga guro ng Filipino mula sa tatlong paaralang tersyarya ang kanilang pananaw hinggil sa kanilang papel bilang mga guro ng akademikong wika sa antas tersyarya. Kaakibat ring natuklasan ang kanilang kabatiran hinggil sa konsepto ng akademikong wika.

Rebyu ng mga Kaugnay na Literatura

Balangkas Teoretikal

Pangunahing pinagbatayan ng pag-aaral na ito ang konsepto ni Cummins (1979) hinggil sa uri ng katatasan sa wikang maaaring taglayin ng isang mag-aaral. Ayon sa kanya, may dalawang uri ng wikang maaaring matutuhan ang mga mag-aaral: ang pang-araw-araw na wika (*conversational language*) at ang akademikong wika. Pinaniniwalaan ni Cummins at sinang-ayunan rin ng iba pang mga pag-aaral na maliban sa pagtatamo ng indibidwal ng katatasan sa wikang ginagamit niya sa kanyang pang-araw-araw na pakikisalamuha, mayroon pang isang uri ng wikang kailangang malinang sa kanya upang higit na matiyak ang kanyang tagumpay sa larangan ng edukasyon gayundin sa kanyang inaaasam na propesyon. Ang *Cognitive Academic Language Proficiency (CALP)*, batay na

rin sa pagpapakahulugan ni Cummins ay tumutukoy sa pagtatamo ng kahusayan wikang may tiyak na konteksto at kadalasang matatagpuan sa mga pasulat na komunikasyon partikular sa larangan ng matematika, siyensya at agham panlipunan. Kung kaya't sa pagtuturo nito, mahalagang ang guro ng wika ay maging guro rin ng nilalaman (content). At upang matugunan ito, kinakailangang maipasok ang paksang aralin at pagkatuto ng wika sa pamamagitan ng *Content-Based Instruction* o ang pagtuturo batay sa nilalaman.

Mula rin sa pananaw na ito ay umusbong ang pamamaraang nakadirekta sa pagtatamo ng nabanggit na layunin. Pinakakilala ang *Cognitive Academic Language Learning Approach* (CALLA) na nadevelop nina Chamot ang O'Malley (1995).

Sa mga pamamaraang nabanggit, makikita na ang tuon ng pagtuturo ng wika ay nasa pagtatamo ng mga mag-aaral ng wikang magagamit niya sa pagtalakay ng mga matatayog na kaisipan. Sa ganang ito, malaking papel ang ginagampanan ng guro ng wika. Mapanghamon ang gampanin ng guro sapagkat maliban pa sa kailangang maging bihasa siya sa kanyang pagtuturo ng balarila at iba pang istruktura ng wika, mahalagang may malawak rin siyang kaalaman sa mga paksa sa iba't ibang larangan.

Sa pag-aaral ni Chamot (1995), binigyang-diin niya ang halaga ng pagiging dalubhasa ng guro ng akademikong wika. Magiging posible lamang ito kung ang mga guro ay patuloy sa kanyang pagsusulong ng propesyunal na pag-unlad. Malaking salik rin ang kahusayan ng guro sa mga estratehiya ng pagtuturo at pagpapanatili ng motibasyon ng mga mag-aaral upang matuto. Hindi hinihikayat ng mga konseptong ito ang paggamit ng mga tradisyunal na pamamaraan ng pagtuturo na lagi na lamang nakabatay sa mga imahinatibong sitwasyong ginagamitan ng mga modelong pangwika. Bagkus, higit na hinihikayat ang paggamit sa talakayan ng mga awtentikong materyal mula sa iba't ibang larangan. Nangangahulugan na ang pagtuturo ng akademikong wika ay isang pag-igpaw sa nakagawiwang paraan ng pagtuturo ng wika na nakatuon lamang sa istruktura at salat sa mga paglalapat sa higit na mga komplikadong kaisipang maaaring paggamitan ng wika.

Pinanaligan ng pananaliksik na ito ang mga teoryang tinukoy ni Cummins (1979, 1984, 2000), ang *Cognitive Academic Language Proficiency* (CALP), kung saan umusbong ang mga konsepto ng *Content-Based Instruction* (1993) at *Cognitive Academic Language Learning Approach* (CALLA) nina Chamot At O'Malley (1994) at sinuportahan naman ng mga pag-aaral nina Krashen and Brown (2007), Brown (2004) at Zwiers (2005) at iba pa. Sa kabuuan, naniniwala ang mananaliksik na makakamit ang tunay na akademikong wikang Filipino kung nakaangkla sa mga kaisipan ng mga nabanggit na proponent; kung ang pananaw at pamamaraan ng mga guro ay tungo sa pagtatamo ng layuning magamit ang wikang ito sa mga iskolarling talakayan sa loob at labas ng paaralan.

Sa pag-aaral na ito, nilayong galugarin ng mananaliksik ang pananaw ng mga guro sa antas tersyarya hinggil sa kanilang papel sa pagtuturo ng akademikong wika upang makita ang malinaw na paglalarawan ng pagpapatupad ng kurikulum na ito sa kani-kanilang mga paaralan. Mula sa mga pananaw na ito gayundin sa mga estratehiyang kanilang ginagamit, makikita kung ito ba ay nakaangkla sa konsepto ng akademikong wika batay sa ibinigay na pagpapakahulugan rito ng mga nabanggit na eksperto.

Konsepto ng Akademikong Wika

Sa larangan ng pagtuturo ng wika, isang makatwirang panukatan ang pagtatamo ng akademikong wika ng mag-aaral. Marami nang eksperto sa larangan ng pagtuturo ng wika ang nagbigay ng kani-kaniyang mga pananaw rito maliban pa sa kahulugang ibinigay ni Jimm Cummins na nagpasimula ng mga hakbang at prinsipyong likod nito.

Binigyang-kahulugan ang akademikong wika bilang wikang may higit na mataas na antas na maaaring matutuhan ng bata maliban pa sa pang-araw-araw na wikang kanyang ginagamit sa pakikisalamuha sa labas ng paaralan. Sa artikulo ni Zwiers (2005), nilinaw niya na ang akademikong wika ay ang mga set ng salita at parirala na naglalarawan ng mga kompleks at malawak na pag-iisip at abstraktong konsepto na lumilikha ng kalinawan at kaugnayan sa mga diskursong pasalita at pasulat.

Nagkakaisa rin ang mga eksperto (Brown, 2004; Zwiers, 2005; Cummins, 2005; Fillmore at Wilkinson, 2009) sa pagsasabi na ang pagtataglay ng akademikong wika ng mag-aaral ang magsisilbing pamantayan ng kanyang tagumpay sa kanyang pag-aaral sa akademya. Dagdag pa ni Brown (2004), ang matibay na pundasyon ng akademikong wika ay makatutulong sa pag-unawa ng mag-aaral sa kanyang mga araling pangnilalaman (*content course*). Gayundin ay sinabi nina Fillmore at Wilkinson (2009) na ang pamantayan ng kahusayang pang-akademiko ng mag-aaral ay ang kakayahan nilang magkaroon ng masteri ng kasanayang pasalita at ang mag-isip at magsulat nang tulad ng mga aklat.

Higit na naging malinaw ang mukha ng pagtuturo ng akademikong wika matapos ang masusing mga pag-aaral ni Jimm Cummins dito. Bagamat mayroon nang mga naunang pag-aaral, higit na pinaigting ni Cummins ang pagbibigay-anayo sa kaibhan ng akademikong wika na dapat na malinang sa mga mag-aaral upang maging higit na produktibo ang kanyang pagkatuto. Unang nakita niya na kailangang malinawan ang isyung ito sa pag-aaral nina Skutnabb-Kangas at Toukomaa, 1976 (Cummins, 1979) hinggil sa mga mag-aaral na mula sa Finland na nasa bansang Sweden. Nakita rito ang magkaibang kakayahan ng mga mag-aaral sa dalawang wikang kanilang ginagamit. Sa kabilang kakayaahan nila sa dalawang magkaibang wika, hindi pa rin sila nakapagtatamo ng mataas na grado sa mga gawaing pang-akademiko.

Sa kanyang pag-aaral, ipinakita ni Cummins (1979) ang kaibhan ng mga wika ng natututuhan ng mga mag-aaral. Ang una ay ang pag-araw-araw na wika ng indibidwal na ginagamit niya sa pakikisalamuha sa mga tao sa kanyang paligid; ito ang tinatawag na Basic Interpersonal Communication Skills o higit na kilala bilang BICS. Samantala, ang ikalawa naman ay ang itinuturing niyang dapat malinang sa mga mag-aaral: ang Cognitive Academic Language Proficiency o CALP. Ipinakilala niya ang CALP bilang pagtatamo ng mataas na kahusayan sa wika akademiko na ginagamit sa higit na mga matatayog na gawain at nangangailangan ng mataas na lebel ng kognitibong pakikisangkot. Kung gayon, taliwas ito sa BICS na nagiging malaking pantulong ang mga pahiwatig kontekstwal at interpersonal.

Idinagdag naman ni Troncale (2002), ang CALP ay ang “pagkatuto upang matuto”. Mahalaga ang pagbibigay ng mga kasanayan at estratehiyang kinakailangan upang maging mahusay, epektibo at nakapagsasarili (independent) ang mga mag-aaral.

Sa Pilipinas, bago pa man ipinatupad ang kasalukuyang kurikulum sa tersyarya, nakita na ni Gonzales (1998) ang pangangailangan iangat ang pagtuturo ng Filipino sa lebel na ito ng akademikong wika. Binigyang-diin niya na kailangang matuto ang mga mag-aaral ng Filipino sa higit na mataas na abstraktong pag-iisip sa mga espesyal na paksa ng kurikulum. Idinagdag pa niya, habang madali ang mga babasahing ibinibigay sa mga mag-aaral, “mananatili silang mababaw sa wika at lalaki sila nang gayon kababaw at bansot sa kahusayang intelektwal sa Filipino”.

Ipinakita rin niya ang agwat ng pagtuturo ng Ingles at Filipino – na nililinang ang mga mag-aaral ng Ingles sa higit na matatayog na gawaing pangkognitibo samantalang nananatiling mababaw ang mga talakayan sa Filipino. Nagreresta ito sa tinatawag niyang pagiging “di-balanseng bilinggwal” ng mga Pilipino.

Umusbong ang ilang mga dulong at pamamaraan upang maisulong ang konseptong ito ng paglilinang ng akademikong wika: Ang CALLA o Cognitive Academic Language Learning Approach, ang CBI o Content-Based Instruction (CBEC sa mga mag-aaral ng Ingles) at ang Cooperative Learning.

Ang CALLA ay isang modelong pampagtuturo na nilikha upang matugunan ang akademikong pangangailangan ng mga mag-aaral ng Ingles sa Estados Unidos (Chamot ang O’Malley, 1994). Layunin ng modelong ito na mapayabong ang tagumpay ng mag-aaral sa akademya sa pamamagitan ng angkop na wika bilang midyum. Layunin nitong gabayan ang mga mag-aaral na matuto ng wika upang higit na magtagumpay sa akademya sa pamamagitan ng pagbibigay sa kanila ng oportunidad na matuto ng nilalaman (content) at madebelop ang kanilang mga kasanayang pangkomunikasyon. Batay ito sa teoryang pangkognitibo na nagsasabing ang mga mag-aaral ay aktibong kalahok sa interaksyon pagtuturo at pagkatuto. Nililinang sa dulong na ito ang paggamit ng iskema, paghahanap ng

kahulugan sa mga bagong impormasyon, higit na mataas na kasanayang pag-iisip (Higher Order Thinking Skills) at ang pagdebelop ng abilidad na pamunuan ang sariling pagkatuto.

Samantala, ang CBI (o CBEC sa mga mag-aaral ng Ingles) ay may katulad rin na prinsipyos. Layunin rin nito na matuto ang mga mag-aaral na magsarili (independent). Nagagamit ang paraang ito hindi lamang sa Ingles bagkus sa lahat ng mga wika at maging sa iba pang larangan (Troncale, 2002). Sa pamamaraang ito, higit na nagiging malalim ang pagkatuto dahil nahihikayat ang mga mag-aaral na aktibong lumahok sa mga makabuluhan at tematikong mga gawain na nakatutulong upang maproseso nila ang wika.

Iniiwasan rin sa CBI ang mga tradisyunal na pamamaraan ng pagtuturo ng wika na laging may imahinatibong sitwasyong ginagamitan ng mga modelong pangwika (Brown, 2004). Mahalaga sa implementasyon ng pamamaraang ito ang makapili ng mga araling humahamon sa kakayahan ng mga mag-aaral. Gayundin naman, kinakailangan na nabubuksan nito ang posibilidad na magamit ang wika sa mga komplikadong materyal upang higit na maging makabuluhan ang pagkatuto. Ang pagpapayaman rin ng teknikal na bokabularyo ay mahalaga upang makita ng mag-aaral ang kaugnayan ng pagkatuto ng wika sa kanyang tagumpay pang-akademiko.

Sa akda ni Brown (2004), tinalakay niya ang ilang mga pamamaraan ng implementasyon ng CBI sa *ESL Curriculum* o ang *Content-Based English as a Second Language Curriculum*. Ayon sa kanya, mahalagang paghandaan ng mga guro ang kontent na gagamitin. Hindi kailangang ipilit sa guro ang kontent na hindi siya kumportable. Binigyang-diin din niya ang paniniwala nina Chamot and Mailley (1991) na higit na dapat isaalang-alang ang lalim kaysa sa lawak. Mahalagang pumili ng babasahing angkop sa kontent at ang mga aralin ay kailangang nakadisenyo sa paraang tematiko.

Idinagdag pa niya na mahalaga ang paggamit ng mga awtentikong material kaysa sa mga imahinatibong sitwasyon lamang. Higit pa itong magiging makabuluhan rin ang pagkatuto kung may integrasyon ng pagsulat na makahuligan at may layunin. Ang mga paggamit ng mga gawaing lumilinang sa *higher order thinking skills* ay mahalaga ring maisaalang-alang. Ang mga pamamaraang katulad nito ay nagamit rin ni Vile (1996) sa kanyang pag-aaral ng higit na integratibong programa pa sa klase ng *English for Specific Purposes* at natuklasan niyang epektibong madebelop ang mga kasanayan sa akademikong wika sapagkat nagiging pamilyar ang mga mag-aaral sa mga diskursong iskolarli na maaaring mailipat niya sa iba pang kursong pang-akademiko.

Isa pang pamamaraang maaaring magamit upang mapaunlad ang kakayahan ng mga mag-aaral sa akademikong wika ay ang tinatawag na *cooperative learning* o kooperatibong pagkatuto. Ang pamaraang ito ay nakasentro sa mag-aaral ang pagkatuto nila mula sa isa't isa. Napatunayan na sa maraming pag-aaral ang bisa

nito kumpara sa mga tradisyunal na paraan (Troncale, 2002). Batay sa pag-aaral na ito, napatunayang higit na nagiging makabuluhang pagkatuto ng mga mag-aaral sa pamamagitan ng kanilang sama-samang pagtuklas at pagsasaalng-alang ng pangkatang pagpapasya.

Ang Gampinan ng Guro sa Pagtuturo ng Akademikong Wika

Ang sangkap sa isang ganap na pagkatuto ay mabuting pamamaraan ng pagtuturo. Ang guro at ang kanyang mga pamamaraan ang maghahatid sa tagumpay ng mag-aaral sa pagkatuto at pagtatamo ng wika.

Sa isang kumperensyang dinaluhan ni Cummins (Blades, 2007), tinuligsa niya ang pagpapatupad ng Estados Unidos ng programang “No Child Left Behind”. Isa sa kanyang mga katwiran ay nagsasabing ang paggamit ng mga istandardisadong pagsusulit ay nagdudulot lamang ng paimbabaw na pagkatuto ng mga mag-aaral. Ayon sa kanya, sa panahon ngayon, higit na mahalaga ang pagtuon sa paghuhubog sa mga mag-aaral upang maging produktibong bahagi ng kanyang lipunan hindi para sa mga sariling kapakanan lamang. Bunga nito, binigyang-diin rin niya na mahalagang magbigyang-kalayaan ang mga gurong pumili ng kanyang mga pamamaraan sa pagtuturo. Higit na kilala ng guro ang kanyang mga mag-aaral kung kaya’t mas nalalaman niya kung ano ang mga pangangailangan nito. Gampinan rin ng guro na bigyang-hugis ang pambansang pagkakakilanlan kung saan ang karapatan ng mga mamamayan ay iginagalang – ito man ay ang kultura o ang wika.

Ayon naman kay Zwiers (2005), yamang ang mga guro ang pinagkatiwalaang mamahala sa pagkatuto ng mga mag-aaral ng wika – lalo pa ng akademikong wika, mahalaga na mataya rin ang kakayahang nila sa antas ng wikang ito na ginagamit sa akademya. Sa pananaw naman ni Troncale (2002), kailangang maituro ng mga guro sa mag-aaral ang maging “*independent learner*” o ang kakayahang matuto na hindi nakadepende sa iba. Dapat ding rebyuhin ng guro ang kanyang tungkulin sa kanyang mga mag-aaral at kapwa guro upang matiyak ang pagtatamo ng tiyak at angkop na pagtuturo at pagkatuto ng wika. Binigyang diin din ni Zwiers ang sinabi ni Cummins na “ang guro ng wika ay guro ng nilalaman.” Ganito rin ang pananaw ni Ragan (2005), sa pagsasabing kailangang malinaw sa guro kung anong klase ng akademikong wika ang kailangang maituro.

Samantala, sinabi naman ni Fillmore (2005) na maliban pa sa papel ng guro, mahalaga rin ang suporta mula sa administrasyon upang maisulong pa ang pagpapaunlad ng kaalamang propesyunal ng mga guro.

“Ang guro ay singhusay lamang ng kanyang pamamaraan”. Ayon kay Cummins (2005), mahalagang isaalang-alang ng guro ang mga sumusunod upang matiyak ang pagkatuto ng mag-aaral: kailangang magamit ang dating kaalaman, nahihiikayat ang higit na malalim na pag-unawa sa pamamagitan ng integrasyon

ng mga kaalaman at nagagabayan ang mga mag-aaral sa aktibong pagkontrol sa proseso ng pagkatuto.

Sa kabilang banda, iminungkahi naman ni Douglas (2006) sa kanyang pag-aaral na maaaring magamit ng guro ang *blogging* sa pagtuturo ng wika. Batay sa pag-aaral na ito, mabisang nagagamit ang buhay na mga karanasan ng mga mag-aaral. Si Robertson (2006) naman ay nagmungkahi ng ilang mga pamamaraan upang maging tiyak ang pagkatuto ng akademikong wika. Batay sa kanya, kailangang maipakilala ang akademikong wika sa mga mag-aaral at masubaybayan ang pagkatuto nila nito. Mahalaga ang paglinang ng kasanayan sa pagsulat upang higit na maging makabuluhang ang pagkatuto ng akademikong wika.

Ang papel ng guro ay kaakibat ng kanyang mga metodo sa pagtuturo. Ito ang nakitang kaugnayan ni Richardson (Fortunato, 2007). May tatlong metodo ng paghahatid ng karunungan ang nagagamit ng guro sa klasrum: (1) eksperyensyal o pagbibigay-daan sa mag-aaral upang magtamo ng karanasan ang impormasyong inilalahad sa kanila; (2) pagpapaigting o *reinforcement delivery* o ang paghahatid ng suportang impormasyunal, emosyunal at sosyal upang mapadali ang kanyang pagkatuto at mapagtibay ang motibasyon sa pagpapatuloy ng proseso ng pag-aaral; at (3) integratibo o ang pagkakaloob sa mga mag-aaral ng mga oportunidad upang magkaroon ng diskusyon, linaw at higit na magtamo ng malalim na pag-unawa sa mga bagong impormasyon.

Pamamaraan

Disenyo ng Pananaliksik

Bilang isang pamaraan ng pananaliksik, ang penomolohiya ay isang pag-aaral ng kabuluhan (essence) ng mga karanasan. Ayon kina Fraenkel at Wallen (2007), ang penomolohiya ay isang pag-iimbestiga ng iba't ibang reaksyon o pananaw ng mga kalahok sa isang partikular na penomena. Layunin nito masaklaw ang “mundo ng kanyang mga kalahok” batay sa kanilang paglalarawan ng kanilang mga pananaw at reaksyon. Naisasagawa ito sa pamamagitan ng mga masinsinang pakikipanayam ng mananaliksik sa mga kalahok.

Naniniwala ang mga penomolohista na may umiiral na magkakatulad na persepsyon ang mga tao batay sa paraan nila ng pagbibigay-kahulugansa magkakaparehong karanasan. Layunin nilang tuklasin, unawain at ilarawan ang mga pagkakatulad na ito.

Mula sa pakikipanayam sa mga kalahok, kinakailangang tuklasin ng mananaliksik ang mga mahahalagang pahayag na nangibabaw sa bawat isa – ito ay iyong mga makabuluhang paglalarawan ng kanilang mga karanasan. Matapos ito, pagsasamahin ang mga magkakatulad na pahayag (cluster) at tutukuyin ang bawat isa bilang tema. Ayon kay van Manen (1990), ang mga temang

penomolohikal ay ang mga istruktura ng karanasan. Ang mga ito ang mahalagang matuklasan at mabigyang-kahulugan sa pananaliksik.

Pagpili ng mga Kalahok

Upang mabigyang-larawan ang mga pananaw ng guro hinggil sa kanilang gampanin sa pagtuturo ng akademikong wikang Filipino, pinili ang mga guro mula sa tatlong paaralang terysarya na kabilang sa Intramuros Consortium. Sa kabuuang 33 gurong fulltime at parttime mula sa tatlong paaralan, nakuhang makapanayam ang 17 (52%) sa mga ito.

Isinagawa ang pakikipanayam sa bawat kalahok sa kani-kanilang mga paaralan. Ang bawat pakikipanayam ay nairekord ng mananaliksik at maingat na nairanskrayb at maberipika ang bawat isa.

Mga Instrumento at Pagkalap ng Datos

Ang pangunahing instrumento sa isang penomolohikal na pananaliksik ay ang nairekord na pakikipanayam sa mga kalahok nito. Sa pag-aaral na ito, sinagutan muna ng mga kalahok ang isang talatanungan hinggil sa kanilang profayl (edad, kasarian, digring natapos, bilang ng taon ng pagtuturo ng Filipino, bilang ng seminar sa Filipino na nadaluhan sa nakalipas na tatlong taon). Matapos ito ay isa-isang kinapanayam ng mananaliksik ang bawat kalahok. Ang sentrong-tanong ay umikot sa pagtalakay sa kanilang gampanin sa pagtuturo ng akademikong wikang Filipino. Inalam rin ang ilang mga pamamaraang ginagamit upang maisakatuparan ito.

Matapos mairanskrayb at maberipika ang mga panayam, hinango ang mga makabuluhang pahayag na sumasagot sa sentrong-tanong mula sa bawat kalahok. Sa kabuuang 17 kalahok ay nahango ang 32 makabuluhang pahayag. Inihanay ang 32 pahayag na ito at ikinateorya sa mga tema batay sa pagkakatulad ng mga pahayag. Mula sa mga ito ay lumitaw ang mga sumusunod na tema:

Talahayan I

Mga Temang Nabuo mula sa mga Pahayag ng mg Gurong-Kalahok

Matapos na ito ay maikateorya ayon sa tema, binigyang-kahulugan ito ng mananaliksik batay sa iba pang detalyeng makukuha mula sa kabuuan ng mga panayam.

Tema	Mga Pahayag
Pragmatiko	3, 11, 18, 24, 25, 26, 27, 28, 29
Idealistiko	2, 4, 5, 6, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 22, 23
Sentimental	1, 7, 8, 9, 10, 17
Personal	12, 13, 30, 31, 32

Konsiderasyong Etikal

Sa pamamagitan ng Letran Research Center, nagpadala ng liham-pahintulot ang mananaliksik sa mga target na paaralan. Ang mga direktor ng mga Research Center ng mga paaralang ito ang nagbigay ng pahintulot at nakipag-uganayan sa mga kolehiyo at kagawarang kinabibilangan ng mga target na kalahok. Mariing isinaalang-alang ang “confidentiality” ng mga pakikipanayam.

Mga Kinasapitan

Profayl ng mga Kalahok

Sa kabuuang bilang na 17 kalahok mula sa tatlong paaralan mula sa Intramuros Consortium, makikita ang mga paghahati ayon sa mga sumusunod na baryabol: kasarian, edad, digring natapos, bilang ng taon ng pagtuturo at bilang ng seminar na nadaluhan sa loob ng nakalipas na tatlong taon. Mayorya ng kalahok ay mga babae na umabot sa 12 (71%), samantalang ang mga lalaki naman ay lima lamang o 29%. Sinaklaw naman ng pag-aaral ang halos kabuuang braket mula sa edad 21 hanggang higit sa 60 taong gulang. Mayorya rin ng kalahok ang nagtapos ng digri na may medyor sa Filipino o may kabuuang bilang na 14 o 82%. Malaki rin ang porsyento ng mga nakatapos na ng kanilang antas gradwado at nagpapatuloy at nakapagtapos ng antas doktorado na may kabuuang bilang na 9 o 53%. Ang nalalabing bilang na 8 (47%) ay kasalukuyang tinatapos ang kanilang antas-gradwado. Sinaklaw rin ng kabuuang bilang ng kalahok ang mga bago pa lamang sa propesyon at iyon ring mga matatagal nang nakapagturo nito. Makikita rin ang aktibong pagdalo sa mga seminar sa Filipino ang ilang sa mga kalahok na nagsabing nakadalo sila ng 9-10 seminar sa nakalipas na tatlong taon (53%).

Pag-aanalisa ng Kinasapitan

Mula sa isinagawang pagkukumpol (clustering) ng mga pahayag, lumalabas na may apat na pangunahing gampaning nakikita ang mga guro bilang mga tagapaglinang ng akademikong wikang Filipino sa mga mag-aaral. Kinabibilangan ito ng (1) gampaning idealistiko, (2) gampaning pragmatiko, (3) gampaning sentimental at (4) gampaning personal.

Makikita sa Talahanayan 3 ang paglalarawan ng mga pananaw ng mga gurong-kalahok. Batay sa mga direktang tugon ng mga kalahok (K) sa sentrong tanong na “ano ang iyong gampaning bilang guro ng akademikong wika?”, makikita na higit na nakararami sa kanila ang naniniwalang sila ay may gampaning idealistiko, sinusundan ito ng gampaning pragmatiko at huli, ang mga naniniwalang sila ay may gampaning sentimental..

Talahanayan 2

Profayl ng mga Gurong-Kalahok

Baryabol	Kabuuang Bilang	%
Kasarian: Babae	12	71
Lalaki	5	29
Edad: 21-25	3	17
26-30	3	17
31-35	3	17
36-40	1	6
41-45	1	6
46-50	1	6
51-55	1	7
56-60	0	0
61-pataas	4	24
Mga Digring Natapos		
BSE FIL	13	76
AB-Fil	1	6
Non Fil	3	18
Antas-Gradwado		
MA (Units)	8	47
MA (Graduate)	7	41
Doctoral (Units)	1	6
Doctoral (Graduate)	1	6
Bilang ng Taon sa Pagtuturo		
1-5	4	24
6-10	3	17
11-15	3	17
16-20	1	6
21-25	1	6
26-30	1	6
31-at higit pa	4	24
Bilang ng Seminar na Nadaluhan sa loob ng 3 Taon		
1-2	2	12
3-4	3	18
5-6	2	12
7-8	1	5
9-10	9	53

Talahanayan 3

Mga Gampanin sa Pagtuturo ng Akademikong Wikang Filipino ng mga Gurong-Kalahok

MGA GAMPANIN NG GURO	MGA KALAHOK																
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1. Idealistiko	■		■	■		■	■	■	■	■	■	■			■	■	■
2. Pragmatiko	■	■					■			■	■	■	■	■			■
3. Sentimental					■	■	■	■									
4. Personal						■									■	■	■

Bagamat totoo na lumitaw sa mga pahayag na naniniwala ang mga guro na sila ay may gampaning personal, hindi nila ito nakikita bilang kanilang tanging gampanin bagkus ito ay kabilang lang sa kanilang gampaning idealistiko, pragmatiko at sentimental. Tulad na lamang ng panayam sa Kalahok 16, na bagamat sa kabuuan ay masasabing siya ay may gampaning idealistiko, inilalapit niya pa rin ang kanyang sarili sa mga mag-aaral partikular na sa pagwawasto sa mga kamalian ng mga ito. Gayundin ang makikita sa pahayag ng Kalahok 17 na hindi lamang personal ang kanyang nakikitang gampanin bagamat ito ang namamayani sa kabuuan ng kanyang panayam. Makikita sa ilang bahagi ng kanyang panayam ang kanyang gampaning pragmatiko at idealistiko.

Samantala, makikita naman sa ilang mga kalahok ang kanilang malinaw na gampanin sa loob ng klasrum sa pagkakatukoy nila ng isang tanging gampanin tulad na lamang ng kalahok 2 at 13 bilang mga gurong may gampaning pragmatiko, kalahok 4 at 5 bilang sentimental na guro at kalahok 3, 10,12 at 14 bilang mga idealistikong guro.

Sa kabilang banda, walang naitalang pahayag mula sa Kalahok 15 sapagkat wala itong naging tiyak na sagot sa sentrong-tanong na siyang nagsilbing basehan ng pagkakategoryang ito. Magkagayunman, kung pakasusuriin ang kanyang panayam, matutukoy na siya ay isang gurong pragmatiko at idealistiko.

Mga Gurong May Gampaning Idealistiko

Sa apat na nabanggit na mga gampaning natukoy sa kabuuan ng 32 pahayag mula sa 17 gurong-kalahok, higit na namayani ang pagkakaroon ng gampaning idealistiko. Ang halos lahat ng kalahok ay nagkakaisa sa pagkakaroon ng pananaw-idealistiko bagamat ang iba ay may iba pa ring nakikitang gampanin maliban rito.

Sa larangan ng pilosopiya ng edukasyon, ang idealismo ay naglalayong madebelop sa mga mag-aaral ang talas ng kanilang isip at liksi ng kanilang katawan. Ang sentro ng kurikulum sa ilalim ng pilosopiyang ito ay ang paksang aralin, kung kaya't ang gampanin ng guro ay ang imaging tagapagdaloy (*facilitator*) ng kaalaman. Mahigpit ang pagpapatupad na ito sa loob ng klasrum sa pamamagitan ng pagsisilbi bilang mga huwaran. Sa isang idealistikong klasrum, makikita ang mga mag-aaral bilang tahimik na tagatanggap ng kaalaman mula sa guro at puspusan at tradisyunal ang mga gawaing pangklasrum (Zulueta, Costales at Luaton, 2000).

Sa ganitong paraan nakikita ng mga gurong-kalahok ang kanilang gampanin sa mga mag-aaral. Yamang malaking salik ang guro sa pagkatuto ng mga mag-aaral, nakikita nilang dapat silang magsilbing huwaran sa mga ito, partikular sa wastong paggamit ng wikang Filipino. Gayundin ay nakikita nila ang sarili bilang may pangunahing tungkuling hasain ang kanilang kaalama sa wikang ito. Makikita ito sa mga sumusunod na mga pahayag:

“Sabi nga nila, kailangang magsilbi kang modelo nang sa gayon ay tularan ka ng iyong mga estudyante o mag-aaral”. (Kalahok 1)

“...hikayatin ang kanilang pag-iisip upang mabigyan sila ng kasapatan upang mas makapag-aral.” (Kalahok 9)

“Kaya tayo ay narito upang hasain at hubugin ang kanilang kaisipan bagamat sinasabi nga natin, pinakamahirap sa Filipino subject ang uri ng mga talasalitaan”. (Kalahok 9)

“So, para mas mabigyan natin ng kaibhan o mabigyan pa natin sila ng sapat na kaalaman, pupwede nating dagdagan ng konek an gating wikang Filipino upang may relasyon sa makabagong teknolohiya.” (Kalahok 9)

“So, ang papel ng guro ay gamitin ang wikang Filipino sa pagsasalita, pagsusulat at sa pananaliksik, sa pagtalakay sa mataas na disiplina.” (Kalahok 10)

“Maghihikayat na pahalagahan, gamitin... kasi mababalewala yon kung hindi nila gusto talaga (eh). Magagamit nila iyon sa iba’t ibang disiplina, kasi dib a dati mga teknikal... pwede naman nilang maadopt pa rin ang Filipino sa iba’t ibang disiplina.” (Kalahok 12)

Nakita rin ng mga gurong-kalahok na bagamat magsisilbi silang huwaran sa kanilang mga mag-aaral, sila ay mga payak na tagapagdaloy (*facilitator*) lamang ng kaalaman. Makikita ito sa mga pahayag ng kalahok 14, 16 at 17. Samantala, sa ganitong paraan naman nakikita ng kalahok 11 at 4 ang kanilang gampinan:

“Mediator? Hindi. Guide lang. gina-guide lang. Gabay. Malaya naman silang pinagsasalita. “ (Kalahok 11)

“So, kailangan meron kang sapat na kaalaman, sapat na kaalaman sa ituturo mo. Ke wika pa ito, ke disiplina pa ito, kasi nga ito ay tinatawag na wika, ano ba ito, guro ng nilalaman. Kailangan kasi, may substance.” (Kalahok 3)

Kung pakasusuriing mabuti nag kabuuan ng mga panayam, makikita na ang kanilang paggingi huwaran ay nakasentro lamang sa : (1) wastong paggamit ng wikang Filipino sa pagsasalita at pagsusulat; (2) pagbibigay ng motibasyon sa mga mag-aaral upang gamitin ang Filipino at (3) paghihiwalay ng paggamit ng Filipino at Ingles sa talakayan sa klase.

Ang kalahok 6 at 8 ay nagsasabing upang magganyak ang mga mag-aaral na makinig sa mga talakayan sa klase, kinakailangang sumabay siya sa interes ng mga ito. Ang pagtuklas sa interes na ito ay nakikita nilang isang mahusay na paraan ng paggaganyak sa mga mag-aaral. Estratehiya itong maituturing ng mga guro upang mawala ang “pagkabagot ng mga mag-aaral” sa loob ng klase sa Filipino.

“Kailangan, sumasang-ayon ka sa agos ng panahon pero palagi kong sinasabi sa mga estudyante ko, may hangganan yun.” (Kalahok 6)

“Tapos,pangalawa bilang guro, kailangan nating ganyakin sila. Kaya, bilang guro, kailangan mag-isip ka ng iba’t ibang pamamaraan, estratehiya para magganyak mo sila.” (Kalahok 8)

“Kailangan bilang isang guro (din) ay bigyan din natin sila ng sapat na pagganyak upang mas lalo silang (mas) maging determinado doon sa bahagi o dapat talakayin sa asignaturang Filipino (subject).” (Kalahok 9)

Sa kabilang banda, may himig naman ng pagiging sentimental ang pahayag ng kalahok 4 at 7. Nakikita nilang kinakailangang maging huwaran sa paggamit ng Filipino sapagkat dapat lang itong gamitin bilang isang obligasyon sa bayan na itaas ang antas nito.

“Unang-una syempre, para mapalaganap ang ating sariling wikang Filipino sa pamamagitan ng iba’t ibang pagganyak, estratehiya, mga motibasyon na ibinibigay ko sa mga mag-aaral para yakapin nila o talagang mahalin nang taos-puso iyong sariling wika natin.” (Kalahok 4)

“Dapat ay gawin na lang na yakapin ang pagka-Filipino, itaas ang antas ng pagka-Filipino- ng pagka-Filipino natin.” (Kalahok 7)

Makikita mula sa mga pahayag ng mga gurong-kalahok na may gampaning idealistiko ang ilang katangiang tinukoy ng mga eksperto ng akademikong wika. Tulad na lamang ng kahalagahan ng motibasyon sa pagtuturo ng wika na binanggit ni Chamot (1995) at ang pagsasaalang-alang ng tamang estratehiya upang mapukaw ang interes ng mga mag-aaral (Cummins, 2005).

Magkagayunman, hindi rin maikakaila na ang karamihan sa mga tinukoy na estratehiyang ito ay hindi nakasasapol sa layuning malinang ang akademikong wika ng mag-aaral. Ang paggamit rin ng mga awtentikong materyal at sitwasyon ay hindi nabanggit sa karamihan sa mga nakapanayam.

Mga Gurong May Gampaning Pragmatiko

Sa larangan ng pagtuturo ng wika, ang pragmatiko ay nakatuon sa pananaw ng mga mag-aaral sa kanyang paggamit ng wika batay sa kanyang pangangailangan. Sa ganitong paraan, ang gampanin ng guro ay ang isaalang-alang ang mga pamimiling ginagawa ng kanyang mga mag-aaral sa wikang kanilang gagamitin. Gayundin, tungkulin ng guro na ihanda ang kanyang mga mag-aaral sa pagharap ng mga ito sa mga balakid sa paggamit ng wikang kanilang pinili. Tinuturuan rin ang mga mag-aaral ng mga pamamaraan ng pakikipag-ugnayan sa kanyang paligid at ang epekto ng wikang kanilang pinili sa mga taong kanilang nakasasalamuha.

Ganito ang masasalamin sa mga pahayag ng mga kalahok 1, 2 8, 11 ,13 at 17. Nagkakaisa ang pangkat na ito sa pagsasabing kailangang matutuhan ng mga mag-aaral ang wikang Filipino upang magamit ito sa kaniyang pakikipagkomunikasyon.

“Bilang isang guro ng Filipino, tumutulong kami bilang mga guro na linangin iyong mga kasanayan ng mga estudyante o mag-aaral kaugnay sa pagsulat, pagsasalita at pagbabasa gamit ang wikang sariling atin, ang wikang Filipino. ” (Kalahok 1)

“Unang-una, para maipamulat, maipamulat sa mga mag-aaral ang kahalagahan ng paggamit ng wikang Filipino (bilang) instrumento ng komunikasyon. ” (Kalahok 8)

“Ang mga bata ay sinasanay natin sila na magsalita, makipagcommunicate hindi lang sa sarili nila pati na rin sa kurso. ” (Kalahok 11)

“Nahahasa iyong kanilang kagalingan, iyong kanilang macroskills... parang yon ang pinakarole ko sa pagpraktis sa kanila ng apat na macroskills. ” (Kalahok 13)

Angkop din ang pahayag ng kalahok 2. Ayon sa kanya, *“ginagampanan sa paglinang ng akademikong wikang Filipino (sa kanila) ang mga tamang wika na ginagamit at dapat gamitin sa pakikipagkomunikasyon sa labas lalo’t higit sa paaralan lalo na ngayong nauuso ang jejemon na salita na walang pormal na istruktura. ”* Makikita sa pahayag na ito ang gampanin ng guro batay sa tinuran nina Casper at Rose na maihanda ang mga mag-aaral sa mga balakid sa wika tulad na lamang ng pag-iral ng jejemon, na bagamat nagiging palasak sa mga kabataan ay may limitadong gamit lamang ito.

Gayundin naman, maliban pa sa jejemon, nakikita naman ng isang gurong-kalahok na praktikal ring mabuksan ang kamalayan ng mga mag-aaral sa iba pang wikang umiiral sa kanilang lipunan. Ito ang nakitang pangangailangan ng kalahok 17 sa pagsasanib niya ng wikang Intsik sa kanyang klase sa Filipino.

“Kung kaya’t (parang) kung nagtuturo ako ng wikang Filipino, pinapasok ko rito iyong ibang wika, tulad ng Chinese. ” (Kalahok 17).

Bagamat taliwas ito sa tinuran ng ilang mga gurong-kalahok na idealistiko, hindi maikakailang maaaring isaalang-alang ito bilang mga guro ng wika.

Mga Gurong May Gampaning Sentimental

Isa sa mga ugaling Pilipinong-Pilipino ay ang pagiging sentimental o ang pagkakaroon ng mataas na pagpapahalaga sa mga gawang sarili. Makikita ito hindi lamang sa pagtangkilik ng mga bagay o konsepto ng gawang-sarili gayundin ng mga kabaro o kalugar. Masasalamin ang ganitong pananaw sa mga gurong-kalahok na nakikita ang kanilang gampanin bilang tagapagpanatili ng pagpapahalaga sa wikang Filipino sa kanilang mga mag-aaral. Kung kaya't madalas na marinig ang mga katagang "wikang sariling atin" mula sa kanila. Makikita sa pamamagitan ng kanilang mga pahayag na ang kabuluhan kanilang pagtuturo at ang pagkatuto ng mga mag-aaralng wikang Filipino ay nakasandig sa paniniwalang ang pagtangkilik sa wikang ito ay isang moral na obligasyon o isang pagtugon sa tungkulin sa bansa.

"Sabay na ituturo ko yung pagmamalasakit sa una, yung wika natin (Filipino) bago masanay sila o mamaster nila yung ibang wika." (Kalahok 4)

"Bilang isang guro, isaisip din natin sa kanila, ipakita din natin kung gaano talaga kahalaga ang Filipino subject." (Kalahok 9)

At bunga ng pagtangkilik na ito sa sariling wka, naging implikasyon nito ang pagkiling sa wikang Filipino at pagsasantabi sa wikang Ingles. Makikita ito sa isang bahagi ng panayam sa kalahok 7 na nagsabing: "*Unang-una patatagin mo ang iyong wika – sa pamamagitan ng huwag pagsabayin lalo na sa loob ng klase ang Ingles at Filipino.*" Mariin niyang tinututulan ito bagkus ay naniniwala siyang "*ang tunay na matalinong tao ay gumagamit ng angkop na wika sa angkop na pangangailangan.*"

Gayundin, kapansin-pansing nakaangkla ang pagtuturong Filipino sa paghubog ng kagandahang-asal. Yamang nakikita ang pagtangkilik sa Filipino bilang isang moral na obligasyon, naikakabit rin ditto ang "kagandahang-asal" – ang paggalang sa sariling pagkakilinan. Makikitang nagsisilbing karagdagang gampanin sa klase sa Filipino ang magturo ng *values* o kagandahang-asal:

"... ang magamit ang Filipino sa paghubog ng pagkatao, maturuan mo ng magandang asal." (Kalahok 5)

"Ang papel ko ay ang ituro sa aking mga estudyante ang kaalaman sa asignaturang Filipino at higit sa lahat, yung values na nakukuha at itinuturo sa aming mga aralin." (Kalahok 6)

"Kapag nagtuturo rin po ako, hindi lang rin naman pure aral (eh), hindi rin purong aral bagkus hinahaluan ko rin ito ng mga values, magagandang asal." (Kalahok 17)

Makikita ang ganitong mga pahayag maging sa ibang kalahok bagamat hindi ito

ang nakikita nilang pangunahing gampanin sa klase bilang guro ng akademikong wika.

“Laging may values, para maging mabuti silang estudyante” (Kalahok 13)

Ang ganitong pagsasaalang-alang ay makikita hindi lamang mula sa mga gurong -kalahok na may edad na kundi gayundin maging sa mga batang guro na nakapanayam. Sang-ayon ang ganitong paniniwala sa pinanindigan ni Cummins (Blades, 2007) na tungkulin ng guro na bigyang-hugis sa kanyang mag-aaral ang pambansang pagkakilalan at paggalang sa kultura at wika ng bawat isa.

Mga Gurong May Gampaning Personal

Batay sa profayl ng mga gurong-kalahok, makikita na ang kabuuang bilang nito ay sumasaklaw hindi lamang sa mga pinakabatang guro (batay sa edad at karanasan sa pagtuturo) gayundin sa mga higit na may-edad na at may mahabang panahon na ng pagtuturo. Kapansin-pansing may magkakatugmang pagpapahalaga ang lahat ng mga guro-kalahok hinggil sa pagpapanatili ng personal na ugnayan sa kanilang mag-aaral bilang isang pamamaraan ng paggaganyak sa kanila upang matuto.

Makikita s pag-aaral ni Finch (2002), na ang guro ng wika ay may mahalagang papel bilang “manggagamot” sa loob ng klasrum. Makikita ito sa kanyang paraan ng pagtukoy sa mga kognitibo at pandadaming karamdaman ng mga mag -aaral upang malapatan ito ng lunas. Matutuklasan lamang ito ng guro kung siya ay may direktang ugnayan sa kanyang mga mag-aaral.

Iminungkahi pa ng papel ni Finch na ang mga guro ay magsilbing “tagapagsulong ng pagbabagong panlipunan”. Maisasakatuparan niya ito sa pamamagitan ng pagpapakilala sa mga mag-aaral ng mga huwarang lipunan sa pamamagitan ng etikal na kurikulum ng pagkatuto na hindi lamang nakasentro sa mga kognitibo at pandadaming layunin nito, manapa ay higit pa rito ang kailangang saklawin ng kanyang pagtuturo.

Sa ganitong paraan nakikita ng mga gurong-kalahok ang kanilang gampanin sa klase. Ang paglalapit ng kanilang sarili sa mga mag-aaral ang nakikita nilang siguradong pamamaraan upang matukoy ang kanilang mga interes at malapatan naman ng lunas ang kanilang mga kahinaan. Kaya, isang mahalagang gampanin para sa kanila ang “pakikisama” sa kanilang mga mag-aaral:

“Ikalawa, bilang isang guro, kailangan din natin yung pakikisama, yung rapport sa grupo para higit lalo na sa estudyante. Kasi hindi ka lang tumatayo bilang guro, tumatayo ka rin bilang ina, kapatid, kaibigan – para kasi yung rapport sa estudyante, makuha mo.” (Kalahok 6)

At bilang mga tagapagsulong ng pagbabago, naging mahalagang tungkulin ang pagwawasto sa mga kamaliangnagagawa sa loob ng klasrum. Makikita ito sa isang bahagi ng panayam sa kalahok 16 na nagsabing “*kaya lang hindi mo talaga maiiwasan na papasok pa din don na pakikialaman mo rin sila kasi minsan talagang ikokorek mo.*”

Isang batang gurong-kalahok rin naman ang nagsabing binibigyang-diin nya sa klase ang pagpapanatili ng distansya kung kinakailangan subalit pinapahalagahan rin niya sa klase ang kanyang pagtutok sa mga ito. Nais niyang magsilbing indibidwal na gagabay sa kanyang mga mag-aaral upang maitama ang kanilang mga pagkakamali:

“*Parang minsan, dinidistansya ko rin yung sarli ko, parang ginaguide ko lang sila.*” (Kalahok 17)

“*... tutok talaga ako sa mga estudyante, kumbaga, nasanay ako sa pagtuturo sa mga bata talaga. Kaya hanggang dito talagang parang, kumbaga, iniispoonfeed ko talaga sila eh. Ganun 'yung nangyayari sa klase.*” (Kalahok 17)

Taliwas ito sa simulain ng akademikong wika batay na rin sa pag-aaral ni Troncale (2002). Mahalagang hayaan ang mga mag-aaral upang masanay magsarili at matuto ng mga pamamaraan ng pagkatuto.

“*Di ko alam kung angkop ito ngunit pakiramdam ko, parang tatay nila ako dun – kahit hindi nagkakalayo 'yung edad namin, parang duty ko talaga bilang guro na baguhin iyong mga pagkakamaling nakikita ko.*” (Kalahok 17)

Sa kabuuan, makikita na pinaniniwalaan ng mga gurong-kalahok na isang epektibong estratehiya para sa mabilis na pagkatuto ng mga mag-aaral ang pagbubukas ng kanilang sarili sa mga mag-aaral at ang pakikiayon sa kanilang mga interes.

Pagtalakay

Ang paggamit ng pamaraang penomolohikal sa pananaliksik na ito ay naging isang matibay na instrumento upang makita ang tunay na larawan ng pagtuturo akademikong wikang Filipino sa antas tersyarya batay sa mga awtentikong karanasan ng mga nagtuturo nito. Ang pamamayani ng apat na mukha (tema) ng pananaw ng mga guro ng akademikong wika ay nagsilbing hudyat upang higit na mabigyang-linaw ang tunay na konsepto at kabuluhan ng akademikong wika.

Nakita sa isinagawang pananaliksik ang pananaw ng mga guro hinggil sa kanilang gampanin (papel) sa pagtuturo ng akademikong wika: idealistiko, pragmatiko, sentimental at personal.

Mula sa mga tugon ng kalahok, makikitang ang pananaw nila sa pagtuturo ng Filipino ay limitado lamang sa gamit nito bilang instrument ng komunikasyon. Bagamat totoo na ang wika ang sinasabing pinakamabisang kasangkapan ng komunikasyon, ang akademikong wika na siyang sentro ng pananaliksik na ito ay higit pa sa gampaning ito. Ito ang malaking kaibhan ng akademikong wika sa pang-araw-araw na wika na tinuran nina Jimm Cummins at iba pa sa kanilang mga pag-aaral. Ang Basic Interpersonal Cognitive Skills ay ang paglilinang ng wikang ginagamit ng tao upang makasalamuha sa kapwa samantalang sa Cognitive Academic Language Proficiency, nililinang rito ang uri ng wikang magagamit ng indibidwal sa pagtalakay ng mga paksang may kinalaman sa iba't ibang larangan. Kung kaya't sa CALP, maliban sa paglilinang ng mga kasanayan sa pakikipag-usap, isinasaalang-alang rin dito ang kaalaman ng mga guro sa mga nilalaman (content) na magsisilbing lunsaran at pantulong sa kanyang paglilinang ng akademikong wika ng mga mag-aaral.

Bagamat totoo rin na ang guro ng wika ay guro ng komunikasyon. Pinatunayan ito nina Fillmore at Snow (2000) sa kanilang pag-aaral. Ayon sa kanila, kailangang maging maunawain ang guro ng wika sa uri ng wikang ginagamit ng mag-aaral, ito man ay taliwas o hindi ayon sa istruktura ng tamang paggamit ng wika. Ito ay upang maiwasang mabawasan kung hindi man ay mawala ang kumpiyansa ng mag-aaral na makipag-usap sa kanila.

Isa pang inihayag sa pag-aaral na ito ay ang pagsasaalang-alang ng mga guro bilang mga huwaran o modelo ng mahusay na paggamit ng wikang Filipino sa kanilang mga mag-aaral. Ang pamantayan nila ng pagiging huwaran ay ang kanilang kawastuan ng paggamit ng wika sa loob at maging sa labas ng klasrum. Maliban pa sa pagiging modelo sa paggamit ng wika, ilang kalahok ang nagkakaisa sa pagsasabing kaakibat ng kanilang pagiging guro ng Filipino ay ang paghuhubog rin ng kaisipan at kagandahang-asal ng mga mag-aaral. Subalit hindi tuwiran naipaliwanag ng mga kalahok ang uri ng mga kaisipang pangwika ang target nilang malinang sa mga mag-aaral. Bagamat ilan ang nagbanggit na kailangang magamit ang Filipino sa "mataas na antas", hindi nabigyang-kahulugan ang antas na nabanggit. Sa mga pag-aaral pa rin ni Cummins, inilarawan niya ang akademikong wika bilang siyang pinakapundasyon ng pagtuturo at pagkatuto ng wika. Ang madalas na nabibigyang-pansin sa pagtuturo ng wika ay ang nasa ibabaw lamang o ang tinatawag na *conversational language* – kinasasangkutan lamang ito ng mga prosesong kognitibo tulad ng kaalaaman, kumprehensyon at aplikasyon. At ang kahusayang pangwika lamang na nadedebelop sa mga mag-aaral ay limitado lamang sa tamang pagbigkas, bokabularyo at grammar. Ganito ang makikita sa karamihan sa mga pagtuturo ng mga kalahok. Kung tutuusin ang mga kasanayang ito ay nalinang na dapat sa antas sekundarya subalit batay na rin sa obserbasyon at karanasan ng mga guro, tunay na saat pa sa mga ito ang mga mag-aaral. Kung kaya't ang oras na magugugol sana sa pagtuturo ng akademikong wika na nakapokus dapat sa pag-analisa, sintesis at produksyon at gayundin sa pagpapakahulugang-semantika ay nauubos sa paglilinang ng mga unang nabanggit ng prosesong pangkognitibo.

Isang kapansin-pansin sa mga guro ng Filipino ay ang pagiging sentimental ng mga ito lalo na sa mga usaping may kinalaman sa wika bilang simbolo ng pagiging makabayan. Ilang kalahok ang nagsabi na ang pokus ng kanilang pagtuturo ng Filipino ay kilalanin ito at pahalagahan bilang “wikang sariling atin”. Higit ang pagbibigay-pokus ang pagmamalasakit sa wika” kaya’t mariing tinututulan ang paggamit nito kasabay ng Ingles. Hindi bihirang pagkakataon ang marinig ang mga makaFilipino na isinusulong ito sa pamamagitan ng pagsasantabi ng Ingles. Kunsabagay, ang mga maka-Ingles man ay may kapareho ring pananaw kung kaya’t samu’t saring mga panukala ang nakahain ngayon sa kongreso na nagsusulong ng Ingles sa edukasyon sa pamamagitan ng pagkakaltas ng oras ng mga mag-aaral sa Filipino.

Bagamat totoo na makatwiran ang sentimental na pananaw na ito, hindi maikakaila ang laki ng silbi ng Ingles upang mapalawak at mapaunlad ang akademikong wikang Filipino. Ang mga akademikong babasahin, nasa internet man o sa mga nalimbag na aklat at dyornal ay nasa wikang Ingles. Makatwiran ring sabihin na maaaring magamit ang mga ito sa mga talakayan sa Filipino habang wala pang umiiral na mga babasahin na nakalimbag sa wika natin. Sa ganitong paraan lamang mabubuksan at mahahawi ang daan upang makaigpaw ang wikang Filipino sa mga limitadong paksang pinaggagamitan nito sa ngayon.

Ang katotohanang ito ang siyang pinakamalaking hamon sa bawat guro ng akademikong wika. Ang konsepto ng akademikong wika ay nagsasabi na “ang bawat guro ng wika ay guro rin ng nilalaman”. Nangangahulugan lamang ito na kailangang maging maalam ang mga guro sa mga paks sa agham, humanidades, agham panlipunan at iba pa. At sa Pilipinas, tanggapin man o hindi, laksang karunungan ang hatid ng wikang Ingles hinggil sa mga nabanggit na paks. Isa ito sa malalaking isyu maging sa pagtuturo ng akademikong wika sa ibang bansa. Ganito ang nakitang suliranin nina Richards at Rogers (2001). Sa kanilang pag-aaral, nakitang isang malaking kwestyon sa kredibilidad ng guro ang pagtuturo ng mga nilalaman (content). Kung gayon, mariin nilang iminungkahi ang pagsasanay sa mga guro sa mga paksang pangnilalaman na maaring magamit sa kanilang klase.

Batay pa rin sa mga sagot ng mga kalahok ay makikita ang posisyon ng mga guro bilang mga tagapagturo sa antas tersyarya. Maliban sa pagtuturo ng leksyon sa Filipino, gayundin ang kagandahang-asal at pagiging mabuting mamamayan, pinahahalagahan rin ng mga gurong-kalahok ang pagkakaroon ng koneksyon sa mga mag-aaral. Mahalaga ang pakikisama upang mahikayat ang pagkatuto.

Isa ito sa mga nakitang pamamaraan ni Tiberius (2001) sa kanyang pag-aaral. Batay dito, may apat na gampanin ang guro at isa na rito ay ang *relational role* o ang pakikipag-ugnayan ng guro sa mag-aaral upang higit na mahikayat itong matuto. Subalit, binigyang-ddin rin niya na ito ang pinakahuling paraang dapat gamitin ng guro sa pagtulong sa mag-aaral. Pangunahin pa rin at higit sa lahat na ang guro ay gumanap bilang tagapagturo ng nilalaman sa mga mag-aaral.

Isa magandang natuklasan sa pag-aaral na ito ay ang magandang kaligirang pang-edukasyon ng mga guro mula sa tatlong paaralan. Sa mga profayl ng kalahok, masasabing puspusan ang ginagawang pagsisikhay ng mga guro upang mapabuti ang kanilang pagtuturo ng Filipino.

Magkagayunman, ang lahat ng pagsusumikap ay mababale-wala o tuluyang mawawalan ng saysay kung hindi nito masasapol ang tunay na layunin ng pagtuturo ng wikang Filipino sa antas tersyarya. Mahalagang maisaalang-alang ito upang magkaroon ng ganap na kabuluhan ang pagtuturo ng Filipino at umani ng karampatang pagkilala ang kursong ito at gayundin, ang mga tagapagturo nito sa antas tersyarya.

Kongklusyon

Tinangka ng pag-aaral na ito na galugarin (explore) ang pananaw ng mga guro hinggil sa kanyang papel bilang guro ng akademikong wika sa antas tersyarya. Mahalagang ang paglalarawang ito upang makita ang daang tinatahak ng mga guro sa pagpapatupad ng kurikulum sa Filipino. Ang paggalugad sa mga pananaw na ito, kung mali o tama, malinaw o malabo ay isang matapang na hakbang upang matukoy ang kabuluhan ng pagkakaroon ng kursong Filipino sa antas kolehiyo.

At sa matapang na paggalugad na ito ay natuklasan ang kawing-kawing na mga pananaw ng guro, hindi lamang sa kanyang gampanin bilang guro bagkus ay nasaklaw rin nito ang pagkaunawa ng mga guro sa konsepto ng akademikong wika. Makikita ang iba't ibang direksyong tinatahak ng mga guro at iba't ibang mga pamamaraan na bagamat tunay na katanggap-tanggap sa larangan ng pagtuturo ng wika ay di naman nasasapol ang target na kasanayang dapat na malinang sa kurso ng akademikong wika. May mga pragmatikong guro na nakapokus lamang sa paggamit ng Filipino sa larangan ng komunikasyon. Mayroon din namang mga idealistiko na nakapokus sa pag-aangat ng Filipino sa mataas na antas nito sa pamamagitan ng pagging modelo sa kanilang mga mag-aaral. Sentimental naman ang iba na ang pokus ay maikintal sa mga mag-aaral ang pagpapahalaga sa Filipino bilang tungkulin sa bayan at bilang daan upang matutuhan ang mga kagandahang-asal. Samantalang sa ilan, nakikita ang sarili hindi lamang bilang mga tagapagturo ng mga leksyon sa klasrum kundi bilang katuwang ng mga mag-aaral.

Makatwiran ang mga pananaw na ito ng mga guro. Bagamat isang punto ang nakitang kakulangan sa kabuuan ng pakikipanayam sa bawat isa. Sa lahat ng mga kalahok na nakapanayam, walang nakasapol sa tunay na kabuluhan ng akademikong wika kung kaya't ang mga gampaning kanilang nakikita, hindi man lihis ay di rin naman sakto bilang mga gampanin ng isang guro ng akademikong wika. Ang pagging guro ng akademikong wika ay pagging guro rin ng nilalaman – ang nilalamang tumatalakay sa mga kaisipang kaugnay ng

agham, humanidades, agham panlipunan at iba pang larangan. Ito ang hindi natiyak ng mga kalahok na nakapanayam.

Ang kaganapan ng paghuhubog ng akademikong wika sa mga mag-aaral ay kaganapan ng paghuhubog ng akademikong wikang Filipino. Ang pagsusulong na magamit ang wikang Filipino sa mga usaping pang-akademiko tulad ng mga nauna nang nabanggit ay isang malaking hakbang upang matamo ng wikang Filipino ang antas ng wikang Ingles at ng iba pang mga wika ng mga makapangyarihang bansa. Hanggang ang Filipino ay nakakulong lamang sa limitadong paggamit nito bilang wika ng komunikasyon, wikan pambansa, wika ng kabutihang-asal, hindi ito makasusulong bilang wika ng nagbabagong panahon.

Mula sa paggalugad na ito, kailangan ang isang pagbalikwas (at hindi pagtalikod sa nakagawian) upang Makita ang isa pang mukha ng wika na dapat malinang sa mga mag-aaral.

Sa mga nakalap na mga rebyu ng iba pang pag-aaral, gayundin ng mga pakikipanayam, matagumpay na nailantad ng pag-aaral na ito ang kasalukuyang estado ng pagtuturo ng Filipino sa antas tersyarya. Bagamat nailantad ang ilang mga maling akala at kakulangan ng sapat na pagkilala sa konsepto ng akademikong wika, hindi ito nangangahulugan ng kabiguan ng kurikulum. Bagkus, sa pamamagitan nito ay higit na magiging malinaw ang mga aspektong kailangang linangin sa mga guro ng Filipino. Maaari itong magamit bilang saligan sa pagbubuo ng mga seminar sa Filipino at kurikulum para sa antas-gradwado.

Sa kabilang banda, ang kinasapitan ng pag-aaral na ito ay isang magandang lunsaran sa iba pang pananaliksik-pangwika. Maaaring sa susunod na pagkakataon ay galugarin naman ang pananaw ng mga mag-aaral hinggil sa kanilang pag-aaral ng Filipino. Sa ganitong paraan lamang magiging malinaw ang puwang ng Filipino hindi lamang sa larangan ng edukasyon kung di gayundin bilang tatak ng isang bansang nagnanais na umunlad. Sapagkat ang tunay na pagsusulong ng sariling wika ay hindi lamang sa paggamit nito sa araw-araw kung di gayundin sa pamamagitan ng matapang na pagtatangka na magamit ito bilang isang akademikong wika.

BIBLIOGRAPIYA:

Abalon, B. (1998). *Problems and difficulties in teaching Filipino to first year college students in Tacloban city: A basis for recommendations*. Cebu City: University of the Visayas.

Abalon, M.F. (1998). *Status of teaching filipino in the universities and colleges in Tacloban City: Proposal for upgrading*. Cebu City: University of the Visayas.

- Aktuna, S. at LaFond, L. (2005). Linguistics in language teacher education. Academic Exchange Quarterly. http://findarticles.com/p/articles/mi_hb3325/is_2_9/ai_n29205562/
- Aktuna, S. at LaFond, L. (2009). Teacher perspective on linguistics in TESOL teacher education. *Language Awareness*, 18 (3-4), 345-365.
- Antonio, L. *Overcoming problems in the teaching and use of Filipino*. 9th Philippine Linguistics Congress, January 25-27, 2006.
- Bekir, S. (2009). Role of functional academic literacy in ESP teaching: ESP teacher training in Turkey for sustainable development. *The Journal of International Social Research*. 2(9),
- Balderrama, M. (2001). The (mis)preparation of teachers in the proposition 227 era: Humanizing teacher roles and their practice. *The Urban Review*, 33 (3), 255-267.
- Bartlett, A. (2009). Boundary crossings: Student responsibility for academic language and learning at the tertiary level. *Journal of Academic Language and Learning*, 3(2) A51-A60.
- Blades, M. (2007). *Jimm Cummins demolishes NCLB's ideology and practice*.
- Brown, C. (2004). Content-based ESL curriculum and academic language proficiency. *The Internet TESL Journal*, 2.
- Bulan, E. (2002). *Pagtataya ng senaryo para sa pinagyamang panuntunan sa pagtuturo ng wikang Filipino sa kolehiyo*. Maynila: Arellano University.
- Cammarata, L. (2009). Negotiating curricular transitions: Foreign language teachers' learning experience with content-based instruction. *The Canadian Modern Language Review*. 65(4), 559-585.
- Chafe, J., & Wang, H. (2008). Second language teacher education at the tertiary level: A pressing issue in Canada. *The International Journal of Language Society and Culture*, 25, 19-26.
- Chamot, A. (1995). Implementing the cognitive academic language learning approach: CALLA in Arlington, Virginia. *The Bilingual Research Journal*, 19(3-4), 379-394.
- Chamot, A. (2005). Language learning strategy instruction: Current issues and research. *Annual Review of Applied Linguistics*, 25(1), 112-130.
- Chamot, A. at O'Malley. (1997). CALLA Handbook: Implementing the cognitive academic language proficiency. *TESL-Ej*, 2(3), R5.
- Crandall, J. (1994). *Content-centered language learning*. ERIC Digest. ED 367142.
- Cruz, M. (1994). *Mga suliranin ng mga instruktor sa pagtuturo ng Filipino sa antas tersyaryo: Isang pag-aaral*. Tuguegarao: St. Louis College.
- Cummins, J. (1979). *BICS and CALP*.
- Cummins, J. *Bilingual children's mother tongue: Why is it important to education?*
- Cummins, J. et al. (2005). Affirming identity in language classrooms. *The Whole Child*, 63(1).
- Cummins, J. *Putting language proficiency in its place: Responding to critiques of the conversation/academic language distinction*.

- Douglas, S. R. (2006). *Exploring the world of lived-experience: Blogs as tool for SL acquisition.*
- Elachaci, H. (2010). Development of a writing curriculum for academic purposes at the tertiary level: The case of Algerian EFL University students. *ESP World*, 9(1).
- Espiritu, C. (2002). *Ang kurikulum ng Filipino sa antas tersyarya*. DALUYAN. pahina 84-96.
- Espiritu, C. (2005). *Ang panukalang bagong kurikulum ng Filipino sa antas tersyarya. Papel na tinalakay sa Pambansang Seminar-worksyap sa Filipino*. PNU, Maynila.
- Feryok, A. (2005). *Personal practical theories: Exploring the role of language teacher experiences and beliefs in the integration of theory and practice*. <http://researchspace.auland.ac.nz/>
- Fillmore, L. *The role of language in academic development*. http://www.scoe.org/docs/ah/AH_language.pdf.
- Fillmore, L. at Snow, C. (2000). What teachers should know about language?. *ERIC Clearing House on Languages and Linguistics (Special Report)*. 101.1.92.9117. 861
- Finch, A. (2002). *The language clinic: The teacher as an agent of change*. Karen's Linguistic Issues.
- Finch, A. *The post-modern language teacher: The future of task-based teaching*.
- Fortunato, T. (2007). Sistema ng paghahatid ng karunungan sa klasrum. Banwa. *Jornal sa Filipinolohiya*. 3(1), 26-40.
- Fraenkel, J. at Wallen, N. (2007). *How to design and evaluate research in education*. (6th ed). Mc Graw Hill International Edition.
- Gabriel, K at Rose, K. *Pragmatics in language teaching*. Cambridge University Press.
- Gonzales, A. (1998). Ang pagtuturo ng Filipino sa antas tersyarya.
- Hatch, T, White, M at Capitelli, s. (2005). Learning from teaching: What's involved in the development of classroom practice? *Cambridge Journal of Education*. 35(3), 323-331.
- Hawkins, B. (2008). Using socio-cultural theory to examine the context(s) of language learning ang teaching. *Columbia University Working Papers in TESOL and Applied Linguistics*. 8(1).
- Haworth, P. (2008). Crossing borders to teach English language learners. *Teachers and Teaching: Theory and Practice*. 14 (5-6), 411-430.
- Ianziti, J.R. & Varshney, R. (2008). Students' views regarding the use of the first language: An exploratory study in a tertiary context maximizing target language use. *The Modern Canadian Language Review*, 65(2), 249-273.
- Ibrahim, A. (2010). ESP at the tertiary level: Current situation, application and expectation. *English Language Teaching*, 8(1), 200-206.
- Ibrahim, Z. (2005). *Ang kahandaan ng mga guro ng Filipino sa mga paaralang tersyarya sa lungsod ng Cotabato*. Cotabato City: Notre Dame University.
- Jones, D. (2007). Speaking, listening, planning and assessing: The teacher's roles in developing metacognition awareness. *Early Child Development*

- and Care*, 177(6-7), 569-579.
- Khan, et al. (2010). Effect of teachers' academic qualification on students' L2 performance at the secondary level. *Language in India*, 10(1).
- Krashen, S. at Brown, C. (2007). What is academic language proficiency? *Singapore Tertiary English Teachers Society*, 1(4).
- Laviolette, G. (2009). Fostering intrinsic motivation in second language study: A French teachers' perspective. *The Delta Kappa Gamma Bulletin* p. 10-17.
- Mayor, A. (2007). *Pagtuturo ng Filipino sa Antas Kolehiyo ng mga paaralang Dominikano sa Kalakhang Maynila*. Manila: Arellano University.
- Mendoza, R. (2004). *Mga epekto ng saloobin ng mga edukador at mga mag-aaral sa Filipino: Developmental na modelo*. Baguio City: University of the Cordilleras.
- Morgan, B. (2004). Teacher identity as pedagogy: Towards a field internal conceptualization in bilingual and second language education. *Bilingual Education and Bilingualism*. 7(2-3), 172-188.
- Moustakas, C. (1994). *Phenomenological Research Methods*. SAGE Publication.
- Nga, Nguyen Thi Hong. (2009). Academic English at tertiary level: What, why and how. *VNU Journal of Science, Foreign Languages*, 25(1), 112-117.
- NCTE ELL Task Force. (2006). NCTE position paper on the role of English teachers in educating English language learners (ELL).
- Ochoa, J. (1995). More than idealism: A teacher's first year. *The Language Arts Journal of Michigan*. Bol. 11, #1, Art. 14.
- Quinto, Concepcion.(1998). Ang paggamit ng Filipino bilang wikang panturo Sa mga asignaturang pangkolehiyo sa Dalubhasaang Columban, Olongapo City. Olongapo City: Columban Collge.
- Ragan, A. (2005). Teaching the academic language of textbook: A preliminary framework for performing a textual analysis. *ELL Outlook*.
- Robertson, K. (2006). Increasing academic language knowledge for English language learner success.
- Sawhill, B. (2007). Connected learning, meaningful collaborations and reciprocal apprenticeships in the foreign language curriculum. *The Changing Role of Language Teacher/Technologist*, 4(1).
- Siemon, D. et al. (2004). Elaborating the teacher's role towards a professional language. *Proceedings of the 28th Conference of the International Group for the Psychology of Mathematics Education*, 4(1)193-200.
- Southwest Educational Development Laboratory. (1997). Professional development for language teachers. (Implementing the Texas essential knowledge and skills for language other than English). Austin, Texas.
- Tiberius, R. (2001). Meeting the challenges of a changing teaching environment: Harmonize with the system or transform the teacher's perspective. *Education for Health*. Bol. 14, #3, p. 433-442.
- Troncale, Nicole. (2002). Content-based instruction, cooperative learning and CALP Instruction: Addressing the whole education of 7-12 ESL students. *Working Papers in TESOL and Applied Linguistics*, 2(3), 1-8.
- Uribe, D. (2008). Characteristics of academic English in the ESL classroom. *The Internet TESL Journal*. 14(3).

- Vaezi, Z. (2008). Language learning motivation among Iranian students. *World Applied Science Journal*, 5(1).
- Vasilopoulos, G. (2008). Adapting a communicative language instruction in Korean University. *The Internet TESL Journal*, 14(8).
- Vile, N. (1996). Content-based second language instruction at the tertiary level. *ELT Journal*, 50(2).
- Wang, H. (2008). Probing EFL students' language skill development in tertiary classrooms. *English Language Teaching*, 1(2).
- Wilkinson, L. (2009). *Academic language proficiency*. Syracuse University.
- Woodman, G. (2004). *Pragmatics in language teaching*. The IATEFL SIG E-NewsLetter.
- Zulueta, F, Costales, N at Luaton, A. (2000). *Philosophy made easy*. Navotas, MM: Navotas Press, Inc.
- Zwiers, J. (2005). The third language of academic English. *Educating Language Learners*, 62(4).